

LASVA LASTEAEED PARGIHALDJAS ÕPPEKAVA

Sisukord

Sisukord.....	2
1. Pargihaldja lugu.....	3
2. Lasteaia eripära	4
3. Põhiväärtused	5
3.1 Alushariduse alusväärtused	5
3.2 Lasteaia väärtused	6
4. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.....	6
5. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ja õpikäsitus	7
5.1 Põhimõtted	7
5.2 Õpikäsitus.....	7
6. Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted.....	7
7. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus	9
7.1 Õppeperiood	9
7.2 Lasteaia päevakava.....	9
7.3 Õpetegevuste kavandamine	9
7.4 Dokumenteerimine	9
8. Lapse arengu hindamine.....	10
8.1 Lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted.....	10
8.2 Lapse arengu dokumenteerimine ning meetodid ja vahendid hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks	11
9. Toevajadusega laps	13
10. Vanematega koostöö põhimõtted ja korraldus	13
11. Kolmeaastase lapse ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused.....	14
12. Kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused.....	16
13. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	21
LISAD	Tõrge! Järjehoidjat pole määratletud.

1. Pargihaldja lugu

Looduslikult imekaunis paigas, väikeses külas, peitub üks tõeline muinasjutuline haldjamaa. See ei asu sugugi seitsme maa ja mere taga, vaid hoopis Võru vallas, Lasval. Just seal leiame Pargihaldja lasteaia – paiga, kus elu sumiseb nagu magusas mesikärjes ning seal toimetavad rõõmsad Linnuhaldjad, usinad Putukahaldjad, aktiivsed Lillehaldjad, targad Metsahaldjad ja unistavad Pilvehaldjad.

Putukahaldja rühm on justkui vilgas sipelgapesa, kus toimetavad rõõmsalt väikesed haldjalapsed. Nutikad poisid on tublid ehitajad ja avastajad, kes vuravad õues rõõmuga mänguautode ja ratastega. Südamlikud tüdrukud loovad kauneid pilte ja värvikirevaid ideid. Koos sünnivad siin iga päev väikesed imed ja avastused.

Metsahaldja rühma lapsed on tõelised õuelapsed – vaprad ja rõõmsad loodusesõbrad, kellele meeldib õppida ja tegutseda värskes õhus iga ilmaga. Lasva lasteaia ümbruse imeline loodus pakub justkui lõputut avastusmaad, kus iga puu, kivi ja rajake võib jutustada oma loo ning kutsuda uusi teadmisi otsima.

Lillehaldja rühmas õitseb lisaks teadmistele ka kodukandi keel. Üheks nende rühma eripäraks on kord nädalas toimuvad tegevused võro keeles. Nad on liitunud Võru Instituudi juures tegutseva keelepesaga, mille eesmärk on tutvustada lastele oma kodukandi põlist keelt, kultuuri ja kombeid. Nii õpivad väikesed haldjad hoidma oma juuri ning julgustavad ka suuri inimesi rääkima lastega oma kodukandi keeles.

Linnuhaldjate rühm on väike ja hoitud pesa, kus iga laps saab kasvada omas tempos. Seal toetatakse hariduslike erivajadustega laste individuaalset arengut ning aidatakse neil leida oma koht nii ajas kui ruumis. Lapsed saavad avastada, uurida, proovida ja katsetada, tunnetades maailma enda ümber läbi kogemuse ja mängu – just nagu väikesed linnupojad, kes õpivad samm-sammult lendama.

Pilvehaldja rühm on kõige õrnem ja hoolivam paik, kus alustavad oma lasteaiaaateid kõige pisemad haldjalapsed. See on justkui pehme pilvepesa, kus toetatakse esmaste eneseteenindusoskuste kujunemist ning pakutakse eakohaseid ja loovust arendavaid tegevusi. Ka siin märgatakse iga lapse huve, võimeid ja vajadusi ning koos koduga kujundatakse tervislikke eluviise, et iga väike haldjas saaks kasvada julgeks ja iseseisvaks.

Tugihaldjad, keda mõned tunnevad ka eripedagoogina, on selles haldjamaailmas erilised südamesoojusega hoidjad. Nad jõuavad oma rahuliku, südamliku ja rõõmsameelse olekuga iga väikese haldjalapseni, märgates nende tugevusi ja toetades neid siis, kui tee tundub keerulisem. Nende sõnad on kui pehme pai ja julgustav sosin, mis aitab igal väikesel haldjal leida oma tiivad ja julguse, et lennata rõõmsalt teadmiste ja avastuste poole.

Lasteaia ruumid on suured ja avarad, maja südames asub valgusküllane ja uhke saal. Seal tegutseb **muusika- ja liikumishaldjas**, kes juhatab lapsi läbi põnevate seikluste laulu, tantsu ja pillimängu võlumaailma. Koos valmistatakse pille ning mängitakse ka päris pillidel: ukulelel, väikekandelil, plaatpillidel jne. Samal ajal innustab haldjas lapsi rõõmsalt liikuma ning hoidma oma tervist kui kallist aaret.

Alates 2017/2018. õppeaastast hakkas selles haldjamaailmas levima uus tarkus – projektipõhine õpe. Hommikuringides arutledes ja laste igapäevaseid avastusi tähele pannes selgub, mille vastu väikestel haldjatel parasjagu suurim huvi on. Nii asutaksegi ühiselt seda maailma uurima, katsetama ja tundma õppima. Seda kõike toetavad õuesõpe, avastusõpe ja robotika, mis aitavad lastel samm-sammult avada maailma peidetud saladusi.

2. Lasteaia eripära

Lasva Lasteaed Pargihaldjas on Võru Valla munitsipaalharidusasutus 1,5-7 aastastele lastele, aadress Palo tee 32, Lasva küla, Võrumaa. Lasteasutuse liik – lasteaed, milles on lastehoiurühm. Lasteasutuses toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

Lasteaia eripära väljendub järgnevas:

- Õpetajad kasutavad **projektipõhist** õpet, mis toetab uurimuslikku, mängulist ja lapse huvidest lähtuvat õppimist, kus laps on aktiivne osaleja.
- **Iga laps on tähtis ja eriline.** Toimivate tugisüsteemide abil toetame laste arengut, julgustades neid avastama oma andeid ja tundma rõõmu õppimisest.
- Õppe- ja kasvatustegevusse on lõimitud nutikad digilahendused ja **robotika**, mis rikastavad ja ilmestavad õppesisu ja toetavad Pargihaldja lasteaia laste tulevikuoskuste kujunemist.
- **Mäng** on laste põhitegevus ning sellega arvestame keskkondi luues, tegevusi planeerides ja läbi viies. Avatud õpiruum toetab paindlikku õpikäsitust.
- Lasteaia asukoht, suur ja mitmekesine õueala ning ümbritsev **keskkond** (Palo park, Lasva järv, lähedalasuv mets) annab võimaluse ümbritseva looduse tundma õppimiseks ja aktiivseks looduses liikumiseks. Võru linna lähedus loob võimalused õppetöö mitmekesistamiseks ja lastele vahetute kogemuste ja elamuste saamiseks (muuseumid, näitused, teatrid, pargid, vaatamisväärsused jms).
- Peame oluliseks **tervislikku** toitumist ja õigeid toitumisharjumusi ning liikumisaktiivsust. Kuulume alates 2016. aastast Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku. Lasteaed osaleb Euroopa Koolipiima programmis. Mahetooraine kasutamine pakutavas toidus on 20-50% ulatuses.
- Paikkondliku **pärimuskultuuri** väärtustamiseks ja edasikandmiseks kasutame lasteaia lisaks eesti keelele võru keelt. Lasteaia võivad tegutseda rühmad, kus õppe- ja kasvatustegevuses kasutatakse võru keelt ühe või enama päeva ulatuses nädalas, vastavalt rühma töökorraldusele ja kokkuleppele lapsevanematega. Lasteaed on 2013. aastal liitunud „Keelepesa“ programmiga, milles osaleb üks rühm.

3. Põhiväärtused

3.1 Alushariduse alusväärtused

Täisväärtuslik ja turvaline lapsepõlv

- Vaimse, füüsilise, kõlbelise, sotsiaalse, emotsionaalse arengu toetamine.
- Erisuguste võimete tasakaalustatud areng, eneseteostus, teaduspõhine maailmapilt.

Alusväärtused

- Üldinimlikud väärtused – ausus, hoolivus, õiglus, lugupidamine enda ja teiste vastu.
- Ühiskondlikud väärtused – vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, kodumaa armastus, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, terviseteadlikkus, keskkonna jätkusuutlikkus, vastutustundlikkus, sooline võrdõiguslikkus.

3.2 Lasteaia väärtused

Lasteaia väärtused on kooskõlas alushariduse alusväärtustega.

4. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on tagada iga lapse igakülgne ja järjepidev areng koostöös koduga.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetame lapse üldoskuste ja valdkondlike oskuste kujunemist ning arengut, et luua kuni kolmeaastase lapse puhul eeldused hakkamasaamiseks lasteaias ning kolme- kuni seitsmeaastase lapse puhul eeldused põhihariduse omandamiseks ja edasijõudmiseks igapäevaelus.

5. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ja õpikäsitus

5.1 Põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse organiseerimisel:

- selgitame välja lapse arengutaseme, millest lähtume tegevuste eesmärkide seadmisel ning tegevuste planeerimisel;
- tagame igale lapsele eduelamuse;
- toetame lapse loovust, huvi ja omaalgatust;
- loome turvalise, hooliva, kiusamisvaba ja koostöise õhkkonna;
- väärtustame demokraatlikke suhteid ning lugupidamist enda ja teiste suhtes;
- lõimime erinevaid valdkondi ja tegevusi, võimaldades vabamängu, katsetamist, liikumist, muusikat ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid meetodeid nii individuaalsetes tegevustes kui ka gruppis;
- väärtustame eesti kultuuritraditsioone ning arvestame teiste kultuuride eripäraga;
- toetame mitmekeelsest perest pärit lapse keelelist arengut mitme keele kasutajana ning märkame ja toetame last erinevates keelekasutusolukordades;
- kasutame digitehnoloogia võimalusi õppe- ja kasvatustegevuse rikastamiseks.

Kõik töötajad panustavad lapse arengu toetamiseks ja tema potentsiaali parimaks avaldumiseks.

5.2 Õpikäsitus

- Õppimine ja õpetamine toimuvad üldõpetuse põhimõtetel lapse lähima arengu tsoonis. Õpetajad viivad läbi projektipõhist õpet, mis toetab uurimuslikku, mängulist ja lapse huvidest lähtuvat õppimist, kus laps on aktiivne osaleja.
- Õpetame lapsi ümbritsevast elust fakte otsima, leidma, ise katsetama, avastama ja uurima. Kaasame last tegevuste kavandamisse ja julgustame tehtut analüüsima. Arvestame lasteaia motot: Laps teeb kõike ise, mida ta suudab ja oskab. Oluline on protsess.
- Väärtustame lapse loovust, omaalgatust ja ettevõtlikkust.
- Õpetaja on lapse arengu suunaja, toetaja ja juhendaja ning lapse arengut toetava keskkonna kujundaja.

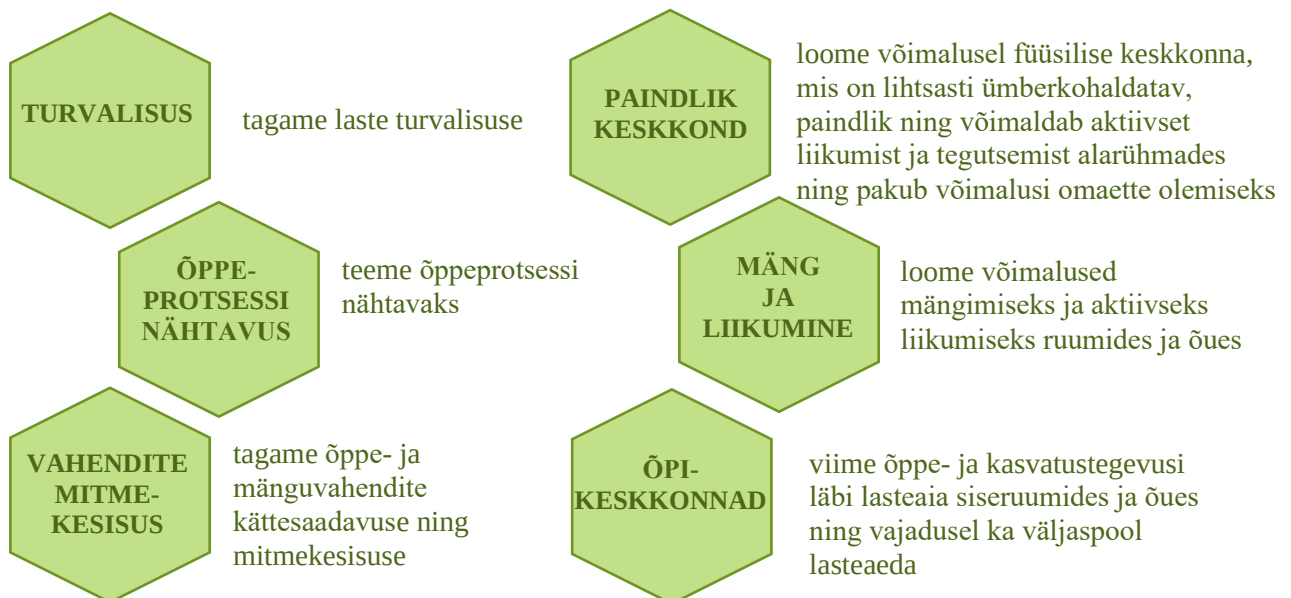
6. Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted

- Õpi- ja kasvukeskkond on last ümbritseva vaimse, sotsiaalse, füüsilise ja digitaalse keskkonna kooslus, milles laps areneb ja õpib. Õpi- ja kasvukeskkond toetab lapse positiivse enesehinnangu kujunemist ja lapse arenemist iseseisvaks, algatusvõimeliseks ja aktiivseks õppijaks. Õpi- ja kasvukeskkond kannab [alushariduse alusväärtusi](#).
- Õpetaja loob õpi- ja kasvukeskkonna koostöös laste, abiõpetaja ja teiste töötajatega, kaasates vajadusel vanemaid. Lastehoiurühmas, milles ei tööta õpetajat, täidab eelnimetatud ülesannet lapsehoidja. Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel lähtume laste vanusest ja vajadustest ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja sisust.
- Loomes rahuliku ja lapse loomulikku arengutempot arvestatava õpikeskkonna, väärtustame süvenemist, uudishimu ja protsessi nautimist.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamise põhimõtted:

Füüsilise keskkonna kujundamise põhimõtted:

7. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus

7.1 Õppeperiood

Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Kavandatud õppetegevus toimub 1. septembrist kuni 31. maini. Suveperioodil (1. juunist - 31. augustini) toimub õpitu kordamine ja kinnistamine ning mänguline õuetegevus.

7.2 Lasteaia päevakava

Lasteaia päevakavas loome lastele võimalused rahulikus tempos tegevustes osaleda. Lasteaia päevakava kinnitab direktor.

7.3 Õppetegevuste kavandamine

Õppe- ja kasvatustegevused toimuvad läbi igapäevatoimingute, laste mängu, kavandatud ja vabategevuste. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja õppesisu valikul lähtume [õpikäsitusest](#), [alushariduse alusväärtustest](#), last ümbritsevast keskkonnast ning põhimõttest lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale. Tegevused on lastele jõukohased ja tagavad eduelamuse. Õppetegevused toimuvad kogu rühmaga koos, alarühmatööna, paaristööna või individuaalselt.

Septembris on põhirõhk suunatud laste kohanemisele, rühmakokkulepete sõlmimisele ning laste sotsiaalsete ja eneseregulatsioonioskuste arendamisele. Toimub laste oskuste taseme jälgimine ning laste huvide kaardistamine. Septembri lõpus selgitame koostöös lastega välja projektide temaatikad, kuhu õpetaja seob õppekava sisu ja eesmärgid. Hoiurühmas on [laste kohanemisele](#) kuluv aeg pikem.

Tegevused toimuvad võimalikult mitmekesises õpikeskkonnas: rühmaruumid, lasteaia avatud ruumid, õueala, lähiümbrus jne. Rühmaruum jaguneb tegevuskeskusteks ja on pidevas muutumises ja täienemises lähtuvalt käsitletava projektiteema arengust. Õpitavaga tutvume võimalusel selle loomulikus keskkonnas. Võimalusel korraldame õppekäike ja matku. Õppekäikude korraldus lisa 1.

Digivahendid lasteaias

- Digivahendid pakuvad lisavõimalust, et muuta õppimisprotsessi kaasaegsemaks ja huvitavamaks, pakkudes aktiivset tegutsemist, ümbritseva uurimist ja probleemide lahendamist.
- Digivahendite kasutamise hariduslik sisu tähendab eelkõige täiskasvanu juuresolekut, lastega suhtlemist, laste julgustamist ja juhendamist.

Muusika- ja liikumistegevused

Muusika- ja liikumisõpetaja viib muusika- ja liikumistegevusi läbi lõimitud õppetegevusena kaks korda nädalas, võimalusel õues. Talvel suusatame / kelgutame. Muusika- ja liikumistegevused on seotud projektõppe teemaga.

7.4 Dokumenteerimine

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise aluseks on lasteaia aasta tegevuskava, mis valmib 20. septembriks ja selles kavandame ühiselt aasta teema, eesmärgid, tegevused, üritused ning nende elluviimise ajakava ja osalevad osapooled. Õppeaasta lõpus analüüsime tegevuskava rakendatust.

Lasteaed kasutab elektroonilist infosüsteemi **ELIIS**, kus õpetajad (hoiurühmas abiõpetajad) kavandavad projekte, õppe- ja kasvatustööd toetavaid tegevusi, täidavad rühmapäevikut, teostavad laste hindamisi ning jagavad infot/tagasisidet peredele. Lasteaia tegemised kajastuvad sündmuste kalendris, mis täieneb pidevalt ajas.

Septembris koostab iga meeskond rühmale Eliis keskkonnas **aastaplaani**. Mais analüüsib rühma meeskond püstitatud eesmärkide täitmist ja koostab aastaplaani kokkuvõtte (õppe- ja kasvatustöö analüüsi).

Igapäevategevuste käik on nähtav rühmaruumis õpiseina, plakati, poster, mõistekaardi, laste tööde, kirjutiste ja fotode kaasabil.

Dokumenteerimine on igapäevase õppeprotsessi osa.

Projektiplaan

- Projektide kavandamisel lähtume eelkõige laste konkreetsetest huvidest ja ideedest.
- Projekti tegevuse käigus loovad õpetajad õpikeskkonna, kus on lõimitud õppekava valdkonnad ning laps saab oma arengule vastavaid oskuseid omandada. Hoiurühmas on lõimitud üldoskuste valdkonnad.
- Projektide rakendamine algab oktoobrist.
- Projektid koostame ELIISis projektiplaanide malli.
- Projekti ajaline pikkus sõltub laste huvist, rühma vajadustest.
- Projekti lõpus analüüsib rühma meeskond projekti tegevuste tulemuslikkust.
- Kahe projekti vahel on projektitegevuse vaba aeg (kuni 2 nädalat), kus toimub uue teema valimine ja õpikeskkonna ettevalmistamine ja ümberkujundamine uueks projektiks.
- Projektiplaanid on ELIISis vanematele avalikustatud.

Päevik

Õpetaja (hoiurühmas abiõpetaja) täidab ELIISi päeviku pävakirjelduse, kajastades päeva jooksul läbiviidud tegevusi ja olulisi sündmusi. Lapse tagasisides analüüsib ta vajaduspõhiselt lapse toimetulekut ja arengut lähtuvalt seatud eesmärkidest ja kajastab individuaalse lisajuhendamise tegevused ja analüüsi.

Lapse individuaalse arengu jälgimise kaart (edaspidi arengukaart)

Õpetaja (hoiurühmas abiõpetaja) avab Eliis keskkonnas kõigile lastele arengukaardi, kuhu koostab lapse arengu kirjelduse vähemalt üks kord aastas. Lapse arengu kirjelduses on kajastatud üldoskused ja 3-7 aastastel lisaks ka valdkondlikud oskused. [Toevajaduse puhul](#) täiendab õpetaja arengukaarti, kuhu kannab hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti oma tähelepanekud, rakendatud tugimeetmed ja hinnangu nende tulemuslikkuse kohta. Lapse arengukaart käib lapsega kaasas kogu lasteaia käimise aja ja seda täiendatakse pidevalt.

8. Lapse arengu hindamine

8.1 Lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted

- Lapse arengu hindamine (edaspidi hindamine) on oluline lapse eripära mõistmiseks, lapsele vajaliku toe väljaselgitamiseks, arengu ja positiivse enesehinnangu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapse ja vanemaga.
- Hindamine on igapäevane osa õppe- ja kasvatustööst. Hindamisel jälgivad ja analüüsivad õpetajad (hoiurühmas abiõpetajad) ja tugispetsialistid lapse arengut nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õppe- ja kasvatustegevustes.

- Hindamise aluseks on lapse eeldatavad arengutulemused üldoskustes ning **3-7 aastastel** lisaks ka õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades.
- Lapse arengu jälgimisel ja hindamisel võtame arvesse iga lapse individuaalsust ja lähima arengu tsooni põhimõtteid. Lapse arengu hindamisel toome välja, milliste tegevustega tuleb laps toime iseseisvalt, millistes tegevustes vajab täiskasvanu abi ja millist abi ta vajab (abi astmed: iseseisev toimetulek, verbaalne juhendamine, visuaalne juhendamine, mudeldamine, füüsiline abi)
- Lapse arengut kirjeldame lapsest lähtuvalt, väärtustades lapse pingutusi, saavutusi ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.
- Tutvustame vanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

8.2 Lapse arengu dokumenteerimine ning meetodid ja vahendid hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks

- Lastehoiu rühmas abiõpetaja ja lasteaia rühmas õpetaja koostab vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengust kirjaliku kokkuvõtte [lapse arengukaardile](#) ja millega on vanemal võimalus tutvuda ELIISis.
- Vajadusel viib õpetaja või hoiurühmas abiõpetaja lapse arengu toetamiseks vanemaga läbi **arenguestluse**, kus:
 - annab vanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
 - vanem esitab seisukohti ja ootusi lapse arengu suhtes;
 - mõlemad osapooled lepivad kokku edasised tegevused lapse arengu toetamiseks.
- Koostöövestluse tulemused dokumenteerib õpetaja (hoiurühmas abiõpetaja) lapse arengukaardil.
- Koolimineva lapse kohta koostab lasteaed koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused. Lapsevanem kinnitab lapse koolivalmiduskaardi ELIISi veebikeskkonnas ja lasteaed edastab selle EHIS keskkonda.

Hindamine toimub kindla plaani alusel (Joonis 1). Välimine ring joonisel kajastab rühma üldisi tegevusi, sisemine ring toevajadusega laste hindamist ja toetamist. Lapse arengu jälgimiseks kasutame hindamismeetoditest: vaatlust, vestlust, intervjuud, laste töid, teste, pildi järgi jutustamist, arengumänge, vajadusel teiste spetsialistide hinnanguid.

ELIISis on moodul lapse eeldatavate arengutulemustega vanuseti, kus hindame tema arengut kõikide lasteaia aastate vältel. Antud moodulis hindavad õpetajad vähemalt kord kuus ja/või projekti lõpus projektides seatud eesmärkide saavutamist. Saadud arengutulemused ja lisaks õppeaasta jooksul kajastatud tähelepanekud lapse tagasisides on kevadel abiks lapse arengukirjelduse koostamisel. Kui pideva hindamise käigus on märgatud probleeme, viime läbi põhjalikuma hindamise. Kevadel on lisahindamise fookuses üldoskused ja hindamist vajavad õppevaldkondade oskused.

Lastega perepildi joonistamise ja oma nime kirjutamise viime läbi septembris.

Lapsega loovjutustamise viime läbi detsembris (Juhend/näidis lisa 3).

Mänguoskuste hindamise viime läbi veebruaris.

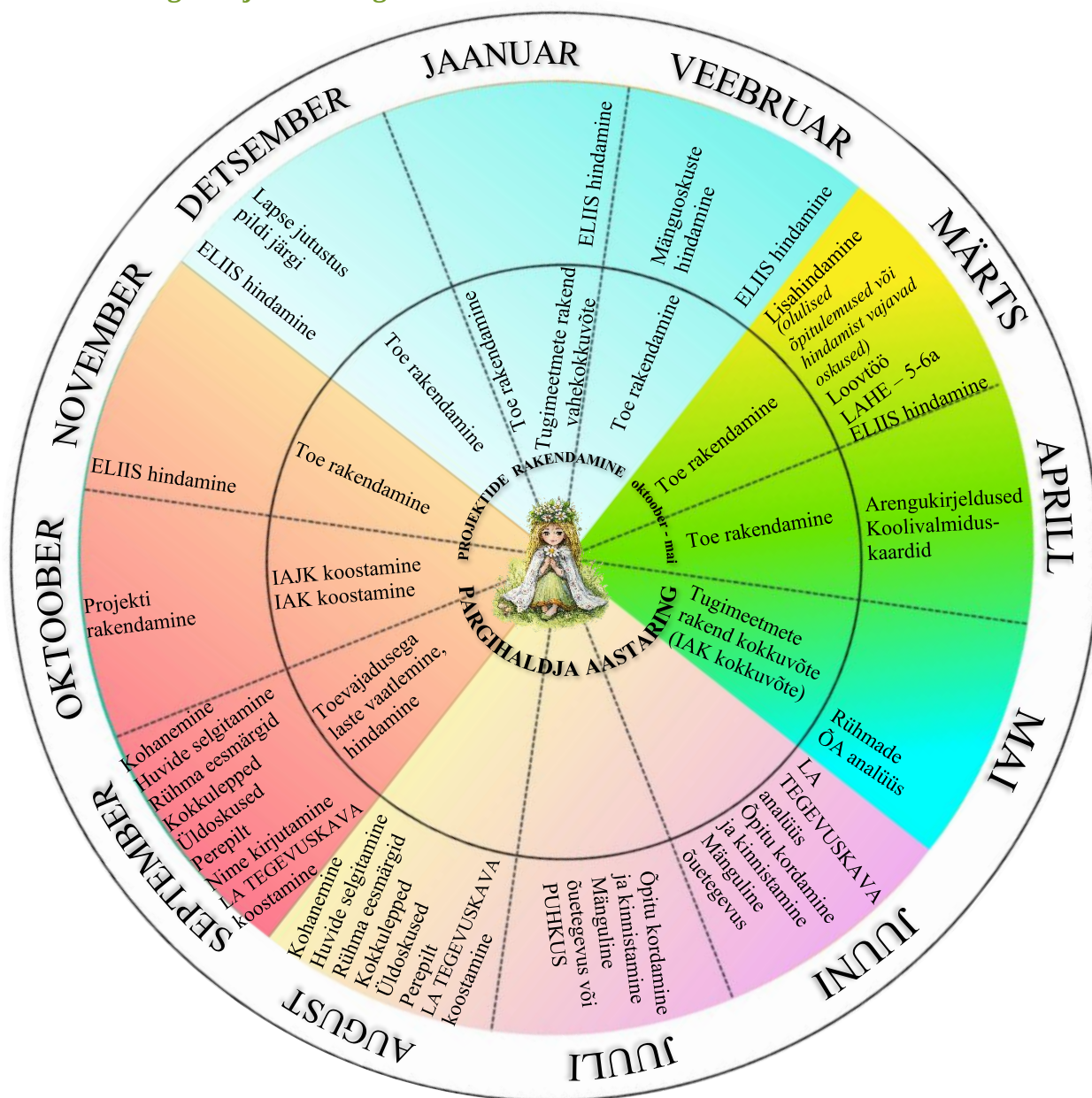
Loovtöö „Väikese haldja kodu“ viime läbi märtsis (Juhend lisa 4).

5-6 aastaste laste hindamisel kasutame tahvelarvutis elektroonilist hindamisvahendit LAHE. Testid asuvad Eksamite infosüsteemis (EIS). Hindamise viime läbi märtsis.

Tugispetsialistid kasutavad lapse arengu hindamisel J. Strebeleva meetodikal põhinevat Tunnetusoskuste arengutaseme hindamise testi, Kõne arengu hindamise teste, E. Kikase joonistustesti, H. Kivipõld-Verbitskase Koolivalmidustesti jm.

Lapse arengu jälgimine toimub õpetajate, lapsevanemate ja spetsialistide koostöös.

Joonis 1 Pargihaldja aastaring

Lapse arengut näitav mapp „(Lapse nimi) tegemised“

Mapp sisaldab:

- Joonistus perepilt
- Oma nime kirjutamine
- Lapse jutustus pildi järgi
- Loovtöö – „Väikese haldja kodu“
- Töölehed, mis näitavad lapse arengut
- Mõned lapse arengut kajastavad kunstitööd
- Fotod

9. Toevajadusega laps

Lapsele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine koosneb tegevustest, mille võib jaotada nelja järjestikku toimuvasse etappi:

- erivajaduse märkamine;
- probleemi täpsem kaardistamine ning hindamine;
- kogutud info põhjal sobiva sekkumise valimine lasteaias;
- analüüsimise tulemusel selgub, kas sekkumine on andnud soovitud tulemuse, kas peab pöörduma tagasi mõnda eelnevasse etappi, kas peaks jätkama valitud sekkumisega või on vajalik väline sekkumine.

Lapsele, kellel on kohanemiskursusi või tekib mahajäämus eeldatavate arengutulemuste saavutamisel, pakub lasteaed **üldist tuge**, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist (lisa 5), tugispetsialisti teenust ja vajaduse korral õpet individuaalselt või alarühmas. Lapse toevajaduse kannavad õpetajad lapse arengukaardile ja kooskõlastavad edasised tegevused lapsevanemaga. Tugiteenusest keeldumise korral teeb lapsevanem sellekohase avalduse lasteaia direktorile.

Vajadusel koostab rühmameeskond kootöös tugispetsialisti, tugiteenuste koordineerija (TUKO) ja vanemaga õppekava alusel **individuaalse arenduskava** (IAK) ja/või teevad kohandusi õppe- ja kasvatustegevuse sisus ja korralduses ning õpi- ja kasvukeskkonnas. IAK kokkuvõtte koostavad õpetajad koostöös tugispetsialistiga jaanuaris ja mais.

Kui lasteaia tagatud üldtugi ei anna soovitud tulemusi, soovitage vanemal pöörduda lapsega koolivälise nõustamismeeskonna poole **tõhustatud toe või eritoe** rakendamise vajaduse väljaselgitamiseks (lisa 6). Erituge ja tõhustatud tuge rakendame nõustamismeeskonna soovitusel vastavalt vajadustele ja võimalustele. Eritoe ja tõhustatud toe vajadusega laste tugiteenuseid koordineerib TUKO. Toe liigid on välja toodud lisa 7.

10. Vanematega koostöö põhimõtted ja korraldus

- Lastehoiu ja lasteaia töötajad ning vanem teevad koostööd lapse arengu ja tervise toetamiseks. Koostöö põhineb vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
- Kaasame võimalusel ja vajadusel vanemaid õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisesse ja läbiviimisesse. Teavitame vanemaid õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtetest ning alushariduse alusväärtustest.
- Õpetaja (hoiurühmas abiõpetaja) ning vanem vahetavad regulaarselt informatsiooni lapse arengust, õppimisest ja tervisest ning vanem on kaasatud lapse arengut puudutavate otsuste tegemisse ja nende rakendamisse. Jagame vanemale tagasisidet suuliselt, koostöövestlusel, ELIISI kaudu.
- Õpetaja ja hoiurühmas abiõpetaja, koostöös tugiteenuste koordineerija ja tugispetsialistiga, loovad vanemale võimalused saada tuge ja nõu lapse arengu toetamise küsimustes.

11. Kolmeaastase lapse ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- eneseregulatsiooni oskused.

Üldoskuste kujunemist toetame kõigi tegevuste kaudu, lõimides erinevaid valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise. Kuni kolmeaastaste laste puhul on esitatud kõik arengutulemused üldoskuste põhiselt. Üldoskuste eeldatavad tulemused vanuseti on välja toodud lisas 8.

Mänguoskused	
Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, harjutab ning rakendab uusi oskusi, õpib suhtlema ja koostööd tegema ning sobival viisil enda tundeid ja soove väljendama. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.	
	• suudab väikeses grupis mängule keskenduda; • kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid; • jäljendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut; • sooritab iseseisvalt mitu omavahel loogiliselt seotud mängulist toimingut; • kutsub kaaslasi oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga; • suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu; • suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.
	• suudab mängule keskenduda; • kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid; • rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi; • näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja loovust; • algatab mängu ja arendab mängu sisu; • täidab mängudes erinevaid rolle; • suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele; • järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada; • tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega.

Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskus on lapse suutlikkus oma tunnetusprotsesse õppimise eesmärgil kasutada – hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

	• tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega; • suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda; • mõistab lihtsamat kõnet; • valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara; • väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses; • suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele; • oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid; • oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada; • suudab järgida lihtsat juhust; • oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.
	• suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda; • saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi; • suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust; • esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada; • oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada; • saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna; • kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; • kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.

Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsed oskused on oskused teistega suhelda, tajuda iseennast ja kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda koostöötavast võimaldavatest eetilistest tõekspidamistest.

	• oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada; • on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada; • osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; • saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest; • loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos; • jagab mõnikord asju ka teistega; • algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust; • oskab väljendada oma vajadusi ja soove.
	• tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda; • püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses; • oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi; • teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab • oma käitumise tagajärgi; • järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme; • mõistab, et inimesed võivad olla erinevad; • osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides;

	• suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.
--	--

Eneseregulatsiooni oskused

Eneseregulatsiooni oskused on oskused, mis võimaldavad suunata oma tähelepanu, kasutada töömälu, pidurdada hetkeimpulsse ning kavandada oma käitumist vastavalt olukorrale. Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel olukordadele paindlikult reageerida, erinevaid seoseid märgata ja lahendusi leida.

	• tuleb toime vanematest eemalolekuga; • tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga; • suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada; • suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega; • saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega; • paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.
	• suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada; • kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni; • suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda; • oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele; • oskab täiskasvanu toel vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi; • saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

12. Kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse erinevaid valdkondi.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused esitatakse kuues valdkonnas:

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) matemaatika;
- 4) kunst;
- 5) muusika;
- 6) liikumine.

Lapse eeldatavad arengutulemused kuues valdkonnas on vanuseti välja toodud lisas 9.

Mina ja keskkond	Põhimõtted
	- toetada last iseenda ja ümbritseva keskkonna tundma õppimisel ja mõistmisel; - suunata last ümbritsevat keskkonda mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema; - suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeldusi tegema; - suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama; - suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama; - suunata last märkama ja mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.
	Oskused
	- oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid; - oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest; - oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone; - oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid; - oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi; - saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid; - oskab ebameeldivates või ebaturvalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda; - oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida; - oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist; - oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid; - märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt; - tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust; - oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites; - oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaaegadest; - oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega; - oskab liikluses ohutult käituda; - oskab kirjeldada, tervisliku ja mitmekesine toitumise põhimõtteid ning teab, miks need on olulised tervise hoidmisel; - oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel; - oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine; - oskab selgitada raha otstarvet; - teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas; - oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovalt kasutada ning juhtida lihtsamaid robotikaseadmeid.

Keel ja kõne	Põhimõtted
	- luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust; - luua lapsele võimalusi eesti keele, oma emakeele ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks; - pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid; - suunata last õpitut kordama erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sealhulgas väljaspool lastehoidu ja lasteaeda; - õpetada last suhtlemisel keele- ja kõnevahendeid kasutama; - suunata last ettelugemise, raamatu illustreerimise vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama; - toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ning õppe- ja mänguvahendite, sealhulgas meediumide ja digivahendite kasutamise kaudu; - toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.
	Oskused
	- tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga; - saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; - oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda; - oskab jutustada pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid; - kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid; - valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada; - oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid; - tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu; - oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu.
	Eesti keel kui teine keel
	Oskused
	- mõistab tuttavat teemat ja igapäevasuhtluses kasutatavat eesti keelset kõnet; - tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelilisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes; - saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viiepega toetatud, ja toimib vastavalt; - saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires; - kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid; - suudab korrata võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viiepega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu; - tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu; - oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega; - teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

Matemaatika	Põhimõtted - suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama, rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama; - suunata last ajas ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama; - seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut; - toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.
	Oskused - oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust; - oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt; - oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada; - oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke +, –, =; - oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi; - oskab järjestada kuni viiete esete suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm); - oskab kasutada õigesti mõisteid eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem; - orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes – all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal; - oskab määrata kellaaega täistundides; - oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaagu õiges järjestuses; - oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva; - teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse; - oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nöör vms); - tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada; - märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.
Kunst	Põhimõtted - luua lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada end visuaalselt; - toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist ja lahenduste leidmist; - luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ning omaduste tundma õppimiseks ja kasutamiseks, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega; - luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks; - seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud kunstiga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut.
	Oskused - oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil; - oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet;

	● kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt; ● oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle; ● oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd; ● vaatleb kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda; ● kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel; ● oskab luua digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).
--	--

Muusika	Põhimõtted
	● luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest; ● julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse; ● luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks; ● tutvustada lapsele Eesti muusikalist pärandit.
	Oskused ● oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi; ● suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada; eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille; ● oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega; ● oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule; ● oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega; ● oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.

Liikumine	Põhimõtted
	● luua lapsele tingimused ja võimaldada aktiivset tegutsemist üksi ja rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevasest liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes; ● rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate liikumistegevustega; ● suunata lapse üld- ja peenmotoorika, põhiliikumiste ja kehaliste võimete arengut läbi erinevate liikumistegevuste, spordialade ja tantsu; ● suunata last igapäevastes käelistes tegevustes ja harjutustes sooritamisel kasutama mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt; ● tagada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (näiteks matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude) ja juhendatud eakohaste liikumistegevuste kaudu.
	Oskused ● suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele; ● peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid; ● sooritab põhiliikumisi pingevalt nii, et liigutused on koordineeritud; ● oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi; ● suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel; ● oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata; ● oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi; ● oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga; ● oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid; ● oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu; ● oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

13. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Lasva Lasteaed Pargihaldjas õppekava on koostatud lasteaia meeskonna ühistööna ja seda täiendame ning arendame vastavalt vajadusele. Õppekava rakendumist analüüsime ühistel aruteludel. Õppekava ja selle muudatused kinnitab käskkirjaga lasteaia direktor, olles ära kuulanud hoolekogu arvamuse.

Õppekava muudame:

- seoses muudatustega haridusalases seadusandluses;
- lasteaia töötajate või hoolekogu (kui lastevanemate esindaja) ettepanekul.